

KONKLUŻJONIJIET TAL-AVUKAT ĠENERALI

CRUZ VILLALÓN

ippreżentati fil-11 ta' Ġunju 2013 (1)

Kawża magħquda C-618/11, C-637/11 u C-659/11

TVI Televisão Independente SA

vs

Fazenda Pública

(Talba għal deċiżjoni preliminari mressqa mis-Supremo Tribunal Administrativo (il-Portugall))

“Taxxa – VAT – Sitt Direttiva 77/388/KEE – Artikolu 11(A)(2)(a) u (3)(?) – Direttiva tal-Kunsill 2006/112 – Artikoli 78(a) u 79 (?) – Valur taxxabli – Inklużjoni tat-taxxi fl-ammont taxxabli – Taxxa fuq ix-xandir – ‘Sostituzzjoni fiskali’”

1. B'din it-talba għal deċiżjoni preliminari, is-Supremo Tribunal Administrativo (il-Portugall) jistaqsi jekk taxxa fuq ix-xandir imposta fuq ix-xandir u l-emissjoni ta' reklamar addebitata lil min jirreklama iċ-ċa li titallas lill-Istat mill-fornituri tas-servizzi ('sostitut fiskali') għandhiex tiġi inkluża fl-ammont taxxabli għall-finijiet ta' kalkolu tat-taxxa fuq il-valur miżjud (VAT), u joè jekk japplikax l-Artikolu 11(A)(2)(a) jew l-Artikolu 11(A)(3)(?) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill (2). Il-kawżijiet huma partikolari minnabba lewżirkustanzi.
2. L-ewwel żirkustanza, li sa issa għadha ma ġietx ittrattata mill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, tikkonċerna l-impatt li għandu jkollu 'terz' fir-relazzjoni fiskali bejn l-Istat u l-persuni li jirreklamaw, fejn dan it-'terz' ikun legalment obligat iċ-ċa it-taxxa inkwistjoni lill-Istat ('sostitut fiskali'), minkejja li t-taxxa tiġi 'addebitata lil' min jirreklama.
3. It-tieni żirkustanza, li tagħmel dawn il-kawżi partikolari, hija li l-qorti tar-rinviju ma pprovdietx lill-Qorti tal-Ġustizzja b'wisq informazzjoni speċifika dwar in-natura u l-iskop tal-mekkaniżmu tas-'sostituzzjoni fiskali', b'mod partikolari fil-kuntest preżiż tas-sistema legali tat-taxxa fuq ix-xandir. Il-partijiet fil-proċedimenti lanqas laqu ftehim f'dan ir-rigward.
4. F'dawn iż-żirkustanzi, jiena nipproponi risposta lill-Qorti tal-Ġustizzja li tiddependi direttament fuq l-interpretazzjoni tal-mekkaniżmu ta' 'sostituzzjoni fiskali' li tkun għamlet il-qorti nazzjonali. B'mod partikolari, ser nipproponi li l-kriterju tar-relazzjoni tad-dritt pubbliku fiskali huwa essenzjali. Jekk, fir-rigward tal-obbligi kkonfermati, ir-relazzjoni fiskali deċiżiva hija dik bejn is-'sostitut fiskali' (dak li jipprovdi s-servizz) u l-Istat, il-kawżijiet inkwistjoni għandhom jitqiesu li jiskattaw l-applikazzjoni tal-Artikolu 11(A)(2)(a) tas-Sitt Direttiva. Jekk, madankollu, ir-relazzjoni deċiżiva tad-dritt fiskali pubbliku hija bejn ir-riżevitur tas-servizz u l-Istat, għandu jiġi applikat l-Artikolu 11(A)(3)(?) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill.

I – Il-kuntest legali

A – *Id-dritt tal-UE*

5. Il-kawża preżenti jikkoncernaw il-bir tal-VAT fi tliet perijodi differenti: Frar 2004 (Kawża C-637/11), Ottubru 2004 (Kawża C-618/11) u Jannar 2007 (Kawża C-659/11).

6. Meta rraw il-fatti li taw lok għall-Kawża C-637/11 u C-618/11 kienet fis-sewqan is-Sitt Direttiva. Fl-1 ta' Jannar 2007 din kienet irrevokata u ssostitwita bid-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE (3) skont l-Artikoli 411(1) u 413 ta' din tal-aħħar. Għaldaqstant, l-avvenimenti tal-Kawża C-659/11 huma rregolati bid-dispożizzjonijiet tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE. Minkejja żerti differenzi fl-għażla tal-kliem, id-dispożizzjonijiet tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE rilevanti għal din il-kawża huma identiġi għad-dispożizzjoni rilevanti tas-Sitt Direttiva.

7. L-Artikolu 2(1) tas-Sitt Direttiva (Artikolu 2(1)(?) tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE) jipprovdi li huma sużżetti għall-VAT il-provvista ta' ożżetti u servizzi magħmula bi żlas fit-territorju tal-pajjiż minn persuna taxxabbli li ta'ixxi b'għala tali. Fir-rigward tal-ammont taxxabbli, l-Artikolu 11A tas-Sitt Direttiva jipprovdi kif ġej:

“1. L-ammont taxxabbli għandu jkun:

(a) fir-rigward ta' provvisti ta' ożżetti u servizzi barra dawk msemmija f'(b), (?) u (d) isfel, dak kollox li jikkostitwixxi l-konsiderazzjoni li kien jew irid jinkiseb mill-fornitur, mix-xerrej, il-klijenti jew it-tielet parti għal dawn il-provvisti inklużi s-sussidji marbuta direttament mal-prezz tat-tali provvisti; ...

2. L-ammont taxxabbli għandu jinkludi:

(a) taxxi, dazji, imposti u żlasijiet, minbarra t-taxxa fuq il-valur miżjud innifisha; ...

3. L-ammont taxxabbli m'għandux jinkludi: ...

(?) L-ammonti rġevuti minn persuna taxxabbli mix-xerrej jew il-klijent b'għala żlas lura għall-ispejjeż m'għallsa fl-isem u għall-akkont tal-aħħar u li huma mdażżla fil-kotba tiegħu f'kont ta' bilanż. Il-persuna taxxabbli trid tissupplixxi prova tal-ammont attwali ta' din in-nefqa u ma tistax tnaqqas kwalunkwe taxxa li setgħet inżammet fuq dawn it-transazzjonijiet.”

8. Id-dispożizzjonijiet ekwiparabbli għall-Artikolu 11(A)(1)(a), (2)(a), (3)(?) tas-Sitt Direttiva huma l-Artikoli 73, 78(a), 79(?) tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE rispettivament.

B – *Il-leżiżlazzjoni nazzjonali (4)*

1. Il-“Código do imposto sobre o valor acrescentado” u l-“lei geral tributária”

9. Il-VAT fil-Portugall hija rregolata bil-Código do imposto sobre o valor acrescentado (Kodiż tal-VAT, iktar 'il quddiem: is-CIVA), approvat bid-Digriet-Liżi 394-B/84 tas-26 ta' Diżembru 1984 u li kien immodifikat kemm-il darba minn dakinhar.

10. Skont l-Artikolu 16(1) tas-CIVA, l-ammont taxxabbli għall-provvista ta' servizzi huwa “l-valur tal-korrispettiv miksub jew li għandu jinkiseb mix-xerrej, mid-destinatarju jew minn terz”. L-ammont taxxabbli jinkludi, skont l-Artikolu 16(5)(a) tas-CIVA, “taxxi, dazji, imposti u żlasijiet ożra, bl-eżżazzjoni tat-taxxa fuq il-valur miżjud infisha”. Fl-aħħar nett, l-Artikolu 16(6)(?) tas-CIVA jeskludi mill-ammont taxxabbli s-sitwazzjoni li ġejja: “l-ammonti m'għallsa f'isem u għall-akkont tax-xerrej tal-beni jew tad-destinatarju tas-servizzi, debitament irreżistrati f'kontijiet ta' terzi mill-persuna

taxxabbli”.

11. L-Artikolu 18(3) tal-*lei geral tributária* (Li?i ?enerali tat-Taxxa, iktar 'il quddiem l-LGT) jipprovdi li “il-persuna taxxabbli hija l-persuna fi?ika jew ?uridika, il-proprietà jew l-organizzazzjoni fil-fatt jew fid-dritt, li hija obbligata skont il-li?i tikkonforma mal-obbligu fiskali, b?ala kontribwent dirett, sostitut jew entità responsabbli.”

12. L-Artikolu 20 tal-LGT dwar is-sostituzzjoni fiskali jipprovdi:

“1. Is-sostituzzjoni fiskali sse?? meta, skont il-li?i, it-taxxa tintalab minn persuna g?ajr il-persuna g?ajr il-kontribwent.

2. Is-sostituzzjoni fiskali titqieg?ed fis-se?? permezz tal-mekkani?mu tat-taxxa f'ras il-g?ajn.”

13. L-Artikolu 28 tal-LGT jirregola r-responsabbiltà fil-ka?ijiet ta' sostituzzjoni fiskali u jipprovdi:

“1. F'ka?ijiet ta' sostituzzjoni fiskali, l-entità marbuta timplementa t-taxxa f'ras il-g?ajn hija responsabbli g?all-ammonti mi?muma u mhux tra?messi lill-Istat, u s-sostitwit huwa me?lus minn kull responsabbiltà g?all-?las tag?ha, bla ?sara g?all-paragrafi li ?ejjin.

2. Meta t-taxxa f'ras il-g?ajn issir sempli?ement b?ala ?las g?all-akkont tat-taxxa finalment dovuta, ir-responsabbiltà ori?inali g?at-taxxa mhux mi?muma taqa' fuq is-sostitwit u r-responsabbiltà sekondarja fuq is-sostitut, li huwa wkoll su??ett g?all-img?ax kumpensatorju mill-iskadenza tat-terminu g?all-?las sal-iskadenza tat-terminu g?all-pre?entazzjoni tal-prospett tat-taxxa minn dak ori?inarjament responsabbli jew sad-data tal-?las tat-taxxa mi?muma, jekk tkun qabel.

3. F'ka?ijiet o?ra, is-sostitwit huwa biss sekondarjament responsabbli g?all-?las tad-differenza bejn l-ammonti li kellhom jitnaqqsu u dawk li attwalment tnaqqsu”.

2. It-taxxa fuq ix-xandir

14. L-Artikolu 28 tal-Li?i 42/2004 (Lei de Arte Cinematográfica e do Audiovisual, Il-Li?i dwar l-arti ?inematografika u awdjovi?iva) tat-18 ta' Awwissu 2004 jipprovdi:

“1. Ir-reklamar kummer?jali mxandar fl-iswali ta?-?inema u fuq it-televi?joni, ji?ifieri reklami, sponsorjar, telebejg?, teletext, tqeg?id ta' prodotti kif ukoll reklamar inklu? fi ?widi elettronici ta' programmazzjoni, indipendentement mill-pjattaforma ta' xandir, huwa su??ett g?al taxxa tax-xandir, addebitata lil min jirreklama, li tammonta g?al 4 % tal-prezz im?allas.

2. L-evalwazzjoni, il-?bir u t-tassazzjoni tal-ammonti li g?andhom jin?abru b?ala taxxa tax-xandir g?andhom ji?u ddefiniti f'dokument legali separat.

15. Id-dettalji tat-taxxa fuq ix-xandir huma rregolati bil-Ligi-Digriet 227/2006 tal-15 ta' Novembru 2006.

16. L-Artikolu 50 tal-Li?i-Digriet 227/2006 jipprovdi:

“1. Ir-reklamar kummer?jali mxandar fl-iswali ta?-?inema, fuq it-televi?joni jew inklu? fi ?widi elettronici ta' programmazzjoni, indipendentement mill-pjattaforma ta' xandir, huwa su??ett g?at-taxxa tax-xandir, li hija dovuta mill-persuni li jirreklamaw u tikkostitwixxi d?ul g?al ICAM [Instituto do Cinema, Audiovisual e Multimédia] u g?al CP-MC [Cinematheca Portuguesa – Museu do Cinema]. ...

3. Il-kontribut li jsir riferiment għalih fil-paragrafi preċedenti jirreferenzi allas b'ala sostituzzjoni fiskali, mill-kumpanniji li għandhom liżenżji sabiex joperaw is-slots għar-reklamar fiż-żinema, minn operaturi jew distributuri tat-televiżjoni li joffru servizzi ta' teletext jew gwidi elettroniki ta' programmazzjoni."

17. It-taxxa fuq ix-xandir għandha titallas lill-Istat sal-10 tax-xahar wara li tkun żiet addebitata (Artikolu 52 tal-Liżi-Digriet 227/2006).

18. L-Artikolu 51 tal-Liżi-Digriet 227/2006 dwar l-ammont tat-taxxa jipprovdi:

"It-taxxa fuq ix-xandir tammonta għal 4 % tal-prezz tax-xandir jew tat-trażmissjoni tar-reklamar jew tal-inklużjoni tiegħu fi gwidi elettroniki ta' programmazzjoni u tirrappreżenta 3.2 % jikkostitwixxu d'ul ta' ICAM u ta' 0.8 % tad-d'ul ta' CP-MC" (5).

II – Il-fatti u l-proċeduri fil-kawża prinċipali

19. Fl-attivitajiet tagħha fis-suq tat-televiżjoni, TVI tipprovdi servizzi ta' reklamar kummerċjali lil diversi persuni li jirreklamaw. Il-fatturazzjonijiet li jkollhom għal dawn is-servizzi kienu jinkludu t-taxxa fuq ix-xandir ta' 4 % tal-prezz tas-servizzi. TVI applikat il-VAT għall-ammont kollu fatturat. Għaldaqstant, it-taxxa fuq ix-xandir kienet inkluża fl-ammont taxxabbli. Il-VAT tallas u żiet inkluża fid-dikjarazzjoni perjodika rispettiva.

20. TVI tallas it-taxxa fuq ix-xandir. Min-naħa tagħha, hija rġeviet il-żlas tat-taxxa addebitata lill-klijenti tagħha qabel jew wara li tallas it-taxxa fuq ix-xandir stess. TVI sostniet li trid tinforma lill-Istat dwar il-kontenut tal-wirjiet, l-identità tal-persuni li jirreklamaw, l-ammont li fuqu titallas it-taxxa u l-kontribuzzjonijiet ta' taxxa addebitati lil kull min jirreklama. Il-Portugall isostni li din l-informazzjoni ma tiżix ipprovduta lill-Istat.

21. B'riżultat tal-żbir tat-taxxa fuq ix-xandir, saru entrati tal-kontabbiltà minn TVI favur ICAM u CP-MC f'kontijiet temporanji ta' terzi. Skont TVI, dawn il-kontijiet kienu stabbiliti fir-rigward ta' kull klijent u għall-benefiċċju ta' ICAM u CP-MC. Il-Portugall jistqarr li l-kontijiet ma jinżammux f'isem il-klijenti, iżda f'isem ICAM u CP-MC.

22. Filwaqt li ddubitat kemm it-taxxa fuq ix-xandir għandha tigi inkluża fl-ammont taxxabbli, TVI kkontestat prospetti tat-taxxa li jikkonfermaw servizzi pubbliċitarji pprovduti lil diversi persuni li rreklamaw fix-xhur ta' Frar 2004 (Każ C-637/11), Ottubru 2004 (Każ C-618/11) u Jannar 2007 (Każ C-659/11). Il-kontestazzjoni fil-Kawża C-659/11 kienet miżżuda mill-kap tat-taqsima tal-żustizzja amministrattiva tad-Direcção de Finanças de Lisboa. L-awtoritajiet ma rrispondewx għa-żewġ kontestazzjonijiet l-ożra u għalhekk għaduhom b'deżiżjoni impliżita.

23. TVI appellat kemm mid-deżiżjoni espliżita u kemm miż-żewġ deżiżjonijiet impliżiti quddiem it-Tribunal Administrativo e Fiscal de Sintra. It-tliet appelli kollha għew miżżuda (6). It-Tribunal iddeżieda li l-ammont tat-taxxa fuq ix-xandir għandu jiżi inkluż fl-ammont taxxabbli skont l-Artikolu 16(1) u (5)(a) tas-CIVA, peress li TVI nfisha saret debitoriżi tat-taxxa meta addebitatha lil min jirreklama u sa fejn hija rġeviet l-ammonti addebitati. It-taxxi wkoll tqiesu li għandhom konnessjoni diretta mal-provvista tas-servizzi peress li huma inerenti fis-servizzi pprovduti.

24. It-tliet sentenzi għew appellati quddiem is-Supremo Tribunal Administrativo (Secção de Contencioso Tributário, Diviżjoni għall-Materji Fiskali) (7).

25. Fit-tliet każijiet, TVI invokat mill-żdid il-fatt li t-taxxa fuq ix-xandir għandha tiżi eskluża mill-ammont taxxabbli sabiex tiżi kkalkolata l-VAT, filwaqt li għitad rażunijiet identiżi fit-tliet każijiet. TVI argumentat, fost l-ożrajn, li għandhom jiżu applikati l-Artikolu 16(6)(?) tas-CIVA u l-Artikolu

11(A)(3)(?) tas-Sitt Direttiva, peress li l-persuni li jirreklamaw u mhux TVI kienu verament il-persuni taxxabli u TVI kienet biss qiegħda tidher għalihom skont il-liġi Portugiża ('sostituzzjoni fiskali'). Barra minn hekk, it-taxxa fuq ix-xandir għandha tiġi eskluża mill-ammont taxxabli skont l-Artikolu 16(1) tas-CIVA u l-Artikolu 11(A)(1)(a) tas-Sitt Direttiva, peress li ma tikkostitwixxix kunsiderazzjoni għas-servizzi pprovduti minn TVI u ma għandhiex konnessjoni diretta magħhom. Barra minn hekk, skont TVI l-avveniment li jagħti lok għat-taxxa fuq ix-xandir huwa l-wiri tar-reklam u għalhekk huwa differenti minn dak li jagħti lok għall-VAT, u joġi il-provvista ta' diversi servizzi inkluġi l-wiri.

III – Id-domandi rrinvjati għal deċiżjoni preliminari u l-proċedura quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja

26. F'dan il-kuntest, is-Secção de Contencioso Tributário tas-Supremo Tribunal Administrativo ddeċidiet fit-12 ta' Ottubru 2011 (Kawża C-618/11), fit-2 ta' Novembru 2011 (Kawża C-637/11) u fis-16 ta' Novembru 2011 (Kawża C-659/11) rispettivament li tissospendi l-proċeduri u li tagħmel id-domandi li jsejtin – identifiċi fit-tliet kawżi – lill-Qorti tal-Ġustizzja:

“1. L-Artikolu 16(1) ta' CIVA [Código do Imposto sobre o Valor Acrescentado (Kodiċi tat-Taxxa fuq il-Valur Miżjud)], hekk kif interpretat mis-sentenza kkontestata (fis-sens li t-taxxa tax-xandir fuq riklami kummerċjali hija inerenti għall-provvista ta' servizzi pubbliċitarji u li għalhekk għandha tiġi inkluża fil-valur taxxabli tal-provvista ta' servizzi permezz tal-VAT) huwa kompatibbli mad-dispożizzjoni tal-Artikolu 11A(1)(a) [tas-Sitt Direttiva] (li issa sar l-Artikolu 73 tad-Direttiva 2006/112)], b'mod partikolari b'ala kunnett ta' "kunsiderazzjoni li kien jew irid jinkiseb mill-fornitur mix-xerrej [...] għal dawn il-provvisti"?

2. L-Artikolu 16(6)(c) ta' CIVA, hekk kif interpretat mis-sentenza kkontestata (fis-sens li t-taxxa ta' wiri ta' reklam kummerċjali ma tikkostitwixxix ammont imqallas f'isem id-destinatarju tas-servizzi, minkejja li mill-perspettiva ta' kontabbiltà hija rreġistrata f'kontijiet ta' bilanż ta' terzi u hija intiża li tiġi sottomessa lil entitajiet pubbliċi, u f'dan ir-rigward mhijiex eskluża mill-bażi taxxabli tal-VAT) huwa kompatibbli mad-dispożizzjoni tal-Artikolu 11A(3)(?) [tas-Sitt Direttiva] (li issa sar l-Artikolu 79(?) tad-Direttiva 2006/112], b'mod partikolari b'ala kunnett ta' 'ammonti rġevuti minn persuna taxxabli mix-xerrej jew il-klijent b'ala qas lura għall-ispejje imqallsa fl-isem u għall-akkont tal-ażżar u li huma mdaqla fil-kotba tiegħu f'kont ta' bilanż'?"

27. It-tliet appelli jsew magħqudin permezz tad-Digriet tal-President tal-Qorti tal-Ġustizzja tat-18 ta' Jannar 2012.

28. Jsew ippreżentati osservazzjonijiet bil-miktub minn TVI, mill-Greġja, mill-Portugall (8) u mill-Kummissjoni.

29. Waqt is-seduta tal-31 ta' Jannar 2013, TVI, il-Greġja, il-Portugall u l-Kummissjoni ppreżentaw osservazzjonijiet.

IV – Evalwazzjoni

A – Ammissibbiltà

30. Il-Portugall jargumenta li d-domandi rrinvjati lill-Qorti tal-Ġustizzja huma inammissibbli. Fit-tliet kawżi jsew huwa jikkunsidra li d-deskrizzjoni tal-qafas legali hija insuffiċjenti. Din tista' tipprekludi lill-Gvernijiet tal-Istati Membri milli jippreżentaw osservazzjonijiet f'qasam li huwa ta' interess importanti għalihom. Rigward id-dritt tal-UE, l-Artikolu 11A(2)(a) tas-Sitt Direttiva jew l-ekwivalenti tiegħu l-Artikolu 78(a) tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE ma jissemewx. Fir-rigward tal-leġiżlazzjoni nazzjonali, l-Artikolu 16(5)(a) tas-CIVA ma jsew ikkunsidrat mill-qorti tar-rinvju. Barra minn hekk il-qorti, skont il-Portugall, ma ddeskrivietx is-sistema tat-taxxa fuq ix-xandir f'dettall

bi??ejjed, u eskcludiet g?al kollox id-dispo?izzjonijiet rilevanti tal-LGT.

31. Fir-rigward tal-Kaw?i C-618/11 u C-637/11, il-Portugall jirrileva wkoll li dawn jikkon?ernaw avvenimenti li se??ew qabel ma da?al fis-se?? id-Digriet-Li?i 227/2006. Skont il-Portugall, it-taxxa fuq ix-xandir attwali ma setg?etx tid?ol fis-se?? ming?ajr dan id-Digriet-Li?i u g?alhekk kienet ?iet biss applikata fit-22 ta' Novembru 2006. It-taxxa fis-se?? qabel dan il-perijodu g?alhekk kienet, skont is-sottomissjoni tal-Portugall, su??etta g?al sistema legali differenti. Peress li ma ssemma xejn dwar dan fit-talbiet, il-Portugall jargumenta li dawn huma nieqsa minn deskrezzjonijiet ne?essarji sabiex jag?mluha possibbli g?all-Qorti tal-?ustizzja li tirrispondi b'mod utli. G?alhekk, id-domandi rrinvjati, skont il-Portugall, jirri?ultaw li huma ipoteti?i. Waqt is-seduta, il-Kummissjoni sostniet, madankollu, li minkejja diversi emendi le?i?lattiv, l-essenza tat-taxxa fuq ix-xandir ilha ma tinbidel mill-1971. Fir-rigward tal-Kaw?a C-659/11, il-Portugall jirrileva li din g?andha tkun ibba?ata fuq id-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE u g?aldaqstant g?andha ti?i rrifformata f'dan is-sens.

32. Jiena m'iniex konvint bl-argumenti tal-Portugall. Huwa ?ertament minnu li sa mis-sentenza tag?ha Telemarsicabruzzo *et* (9), il-Qorti tal-?ustizzja rrifjutat li tidde?iedi dwar kwistjonijiet fejn ma jkollhiex quddiemha l-informazzjoni fattwali jew legali ne?essarja sabiex tag?ti twe?iba utli g?ad-domandi mag?mula lilha (10). Din l-informazzjoni hija me?tie?a wkoll sabiex tippermetti lill-Gvernijiet tal-Istati Membri u lil partijiet ikkoncernati o?ra sabiex jissottomettu stqarrijiet skont l-Artikolu 23 tal-Istatut tal-Qorti tal-?ustizzja (11). Il-Portugall huwa korrett meta jistqarr li l-qorti tar-rinviju naqset milli ssemmi diversi dispo?izzjonijiet rilevanti u setg?et tidde?skrivi l-mi?ura inkwistjoni fil-kaw?a f'iktar dettall. Madankollu, jekk wie?ed i?omm f'mo??u r-relazzjoni ta' koperazzjoni bejn il-Qorti tal-?ustizzja tal-Unjoni Ewropea u l-qorti tar-rinviju, din tal-a??ar ma hijiex obbligata ssolvi kull dubju dwar l-interpretazzjoni tal-le?i?lazzjoni nazzjonali applikabbli fil-ka?, i?da pjuttost g?andha tippermetti lill-Qorti tal-?ustizzja tag?ti risposta utli g?ad-domandi rrinvjati. It-talba tipprovdi lill-Qorti tal-?ustizzja bl-informazzjoni essenzjali sabiex tag?mel dan.

33. Fir-rigward tal-preokkupazzjoni li f'?ew? kaw?i il-qorti tar-rinviju applikat le?i?lazzjoni nazzjonali li kienet g?adha ma da?litx fis-se??, u b'hekk irrendiet id-domandi ppre?entati ipoteti?i, huwa bi??ejjed li jing?ad li, skont il-?urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-?ustizzja, fil-prin?ipju huma l-qradi nazzjonali, li quddiemhom huma pendenti l-pro?eduri, li g?andhom jiddeterminaw ir-rilevanza tad-domandi li huma jirrinvjaw lill-Qorti tal-?ustizzja (12). Huwa biss fejn huwa "pjuttost ovvju" (13) li l-interpretazzjoni ta' regola tad-dritt tal-Unjoni hija irrilevanti g?all-ka? inkwistjoni li l-Qorti tal-?ustizzja ma hijiex ser taqbel mal-evalwazzjoni tal-qorti tar-rinviju. Ma huwiex komputu tal-Qorti tal-?ustizzja li tqajjem mistoqsijiet dwar l-applikazzjoni tal-le?i?lazzjoni nazzjonali mill-qorti tar-rinviju.

34. Madankollu, il-Gvern Portugi? huwa korrett meta jirrileva li fil-Kaw?a C-659/11 tapplika d-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE u li l-qorti tar-rinviju naqset milli ssemmi l-Artikolu 11A(2)(a) tas-Sitt Direttiva u l-ekwivalenti tieg?u skont id-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE. G?aldaqstant, id-domandi g?andhom ji?u riformulati (14). Il-Qorti tal-?ustizzja ma hijiex preklua milli tipprovdi lill-qorti tar-rinviju bl-informazzjoni kollha g?all-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni Ewropea li tista' tkun ta' g?ajjnuna fid-de?i?joni tal-kaw?a pendenti, kemm jekk issemmiet espli?itament mill-qorti tar-rinviju u kemm jekk le (15).

B – *Analizi sostantiva*

35. Il-qorti nazzjonali essenzjalment tistaqsi jekk l-Artikolu 11(A)(1)(a), (2)(a), (3)(?) tas-Sitt Direttiva kif ukoll l-Artikoli 73, 78(a), 79(?) tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE (16) g?andhomx ji?u interpretati fis-sens li jimponu, g?all-finijiet tal-kalkolu tal-VAT fuq servizzi ta' reklamar, l-inklu?joni jew l-esklu?joni – skont il-ka? – tal-ammont taxxabbli ta' taxxa b?at-taxxa fuq ix-xandir Portu?i?a li tibbenefika minnha l-arti, li hija dovuta minn min jirreklama, i?da li tit?allas mill-operaturi tat-televi?joni b?ala sostituzzjoni fiskali u tidda??al fil-kontijiet temporanji ta' terzi.
36. Ikkunsidrata wa?edha u b?ala punt tat-tluq, it-taxxa fuq ix-xandir tidher li skont il-li?i taqa' espli?itament fuq min jirreklama, u jidher g?alhekk li din ma hijiex wa?da mit-taxxi kkunsidrati fl-Artikolu 11(A)(2)(a) tas-Sitt Direttiva, i?da pjuttost ammont ir?evut minn min jipprovdi s-servizzi mill-klijenti tieg?u b?ala ?las lura g?all-ispejje? fis-sens wiesa' tal-Artikolu 11(A)(3)(?) tas-Sitt Direttiva. F'iktar dettall, jekk it-taxxa fuq ix-xandir tista' tit?allas direttament lill-Istat minn min jirreklama, ?joè, jekk il-persuni li jirreklamaw kellhom il-poter jag??lu bejn li j?allu t-taxxa huma stess jew li jaddebitaw lil terzi, ji?ifieri lil min jipprovdi s-servizz, bil-?las tag?ha, ir-ra?unament ta' De Danske Bilimportører (17) jidher li jkun japplika u t-taxxa fuq ix-xandir jkollha titqies li taqa' barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 11(A)(2)(a) tas-Sitt Direttiva.
37. Il-problema hija li skont il-li?i Portugi?a jidher li huwa esklu? li min jirreklama jista' jissodisfa direttament dak li jidher li huwa l-obbligu fiskali tieg?u. Ir-ra?uni g?al dan hija li l-persuna li hija legalment obbligata t?allas it-taxxa lill-Istat b?ala 'terz', l-hekk imsejja? 'sostitut fiskali', ma huwa ?add ?lief il-fornitur, li wkoll g?andu j?allas il-VAT. L-e?istenza tas-sostitut fiskali fil-kuntest pre?i? tat-taxxa fuq ix-xandir hija, kif di?à ntqal, l-ori?ini tal-kwistjonijiet fil-kaw?i ine?ami. Jiena ser nibda l-kummenti tieg?i bil-po?izzjonijiet tal-parte?ipanti u b?arsa ?enerali lejn il-?urisprudenza. Fl-a??ar nett, ser nipproponi kriterju li jista' jipprovdi orjentament g?all-interpretazzjoni korretta tad-dritt tal-Unjoni mill-qorti nazzjonali.
38. TVI jargumenta li abba?i tad-dritt tal-Unjoni Ewropea t-taxxa fuq ix-xandir g?andha ti?i esklu?a mill-ammont taxxabbli. Il-partijiet l-o?ra fil-kaw?a huma kollha favur l-inklu?joni tat-taxxa fuq ix-xandir.
39. B?ala prin?ipju, l-ammont taxxabbli g?as-servizzi pprovdu ti?i hija l-kunsiderazzjoni miksuba jew li trid tinkiseb g?al dawk is-servizzi (Artikolu 11(A)(1)(a) tas-Sitt Direttiva). Madankollu, l-Artikolu 11(A)(2)(a) tas-Sitt Direttiva jqis ?erti beni b?ala parti mill-ammont taxxabbli minn perspettiva legali, kemm jekk jirrappre?entaw ?ertu valur mi?jud u kunsiderazzjoni finanzjarja fis-sens li huma parti minn tran?azzjoni volontarja jew le (18). Bl-istess mod, l-Artikolu 11(A)(3)(?) jeskludi espli?itament beni o?ra mill-ammont taxxabbli. Skont il-?urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-?ustizzja, l-ewwel g?andu ji?i e?aminat l-Artikolu 11(A)(2)(a), (3)(?) (19).
40. Skont ?urisprudenza stabbilita, sabiex ji?i determinat jekk taxxa b?at-taxxa fuq ix-xandir g?andhiex ti?i inklu?a fl-ammont taxxabbli, irid l-ewwel nett ji?i ?gurat jekk it-taxxa taqax ta?t id-definizzjoni ta' "taxxi, dazji, imposti u ?lasijiet" skont l-Artikolu 11(A)(2)(a) tas-Sitt Direttiva u mbag?ad, it-tieni nett, jekk tapplikax l-e??ezzjoni skont l-Artikolu 11(A)(3)(?) (20).
41. Sabiex ji?i stabbilit li taxxa taqa' ta?t l-Artikolu 11(A)(2)(a) tas-Sitt Direttiva, il-Qorti tal-?ustizzja e?i?iet b'mod konsistenti li t-taxxa tkun "direttament konnessa" mal-provvista tal-beni inkwistjoni (21). Bla dubju, l-istess japplika g?as-servizzi. Jiena naqbel mal-istqarrija tal-Avukat ?enerali Kokott f'Danske Bilimportører li dan ir-rekwi?it jirri?ulta minn interpretazzjoni tad-dispo?izzjoni flimkien mal-Artikolu 11(A)(1)(a) tas-Sitt Direttiva: l-inklu?joni tal-beni msemmija fl-Artikolu 11(A)(2)(a) tas-Sitt Direttiva hija ??ustifikata jekk huma tant konnessi mill-qrib mal-provvista tal-o??etti jew servizzi li ji?u inkorporati fil-valur tag?hom (22).
42. Sabiex tistabbilixxi konnessjoni diretta bejn it-taxxa u l-provvista tas-servizzi, il-Qorti tal-

?ustizzja e?aminat jekk l-avveniment taxxabbli huwiex konness mal-provvista tas-servizzi (23) u jekk il-fornitur tas-servizzi ?allasx it-taxxa f'ismu u g?alih stess (24).

43. Fir-rigward tal-avveniment taxxabbli, TVI tallega li l-avveniment taxxabbli g?at-taxxa fuq ix-xandir huwa differenti minn dak tal-VAT. L-avveniment taxxabbli g?at-taxxa fuq ix-xandir skont TVI huwa t-tra?missjoni tar-reklam, jew b'mod iktar pre?i?, kif ?ie spjegat minn TVI waqt is-seduta, ir-ri?eviment tas-servizzi ta' tra?missjoni minn min jirreklama. Min-na?a l-o?ra, is-servizzi ta' TVI b?ala l-avveniment taxxabbli g?all-VAT, jinkludu g?add ta' attivitajiet o?ra minbarra t-tixrid, b?all-anali?i, il-verifika tal-kontenut, it-t?ejjija tal-imma?ini e??. Barra minn hekk, skont TVI, ma hemm ebda konnessjoni bejn il-provvista tas-servizzi u t-taxxa fuq ix-xandir peress li din tal-a??ar hija imposta g?al skop li ma huwiex konness mas-servizzi – li hu ta' benefi??ju g?all-arti – iktar milli jikkostitwixxi kunsiderazzjoni g?as-servizzi.

44. G?all-kuntrarju, il-Portugall iqis it-taxxa fuq ix-xandir mhux biss b?ala parti mill-kunsiderazzjoni g?as-servizzi, i?da jikkunsidra wkoll li l-avveniment taxxabbli huwa direttament konness mal-provvista ta' servizzi ta' tra?missjoni. Il-Kummissjoni taqbel ma' dan l-a??ar argument.

45. Fil-fehma tieg?i, l-avveniment taxxabbli g?at-taxxa fuq ix-xandir huwa konness suffi?jement mal-avveniment taxxabbli tal-VAT. It-taxxa fuq ix-xandir hija imposta fuq it-tra?missjoni tar-reklami. TVI toffri dak is-servizz u ??id il-VAT mal-prezz g?as-servizz. Il-fatt li TVI toffri wkoll servizzi addizzjonali li huma wkoll su??etti g?all-VAT ma jne??ix il-konnessjoni diretta li te?isti bejn is-servizzi ta' tixrid li hija toffri u t-taxxa fuq ix-xandir. Il-fatt li t-taxxa hija ta' benefi??ju g?al ICAM u CP-MC, li ma humiex relatati mas-servizzi, huwa irrelevanti fil-kuntest tal-Artikolu 11(A)(2)(a) tas-Sitt Direttiva.

46. B?ala t-tieni pass, il-Qorti tal-?ustizzja trid tanalizza jekk il-fornitur tas-servizzi ?allasx it-taxxa f'ismu u g?alih stess. Dan it-test li l-Qorti tal-?ustizzja tapplika skont l-Artikolu 11(A)(2)(a) tas-Sitt Direttiva effettivament jg?aqqad flimkien l-anali?i skont l-Artikolu 11(A)(3)(?) tas-Sitt Direttiva ma' dik skont l-Artikolu 11(A)(2)(a) tas-Sitt Direttiva. Jekk il-fornitur tas-servizz i?allas it-taxxa f'ismu u g?alih stess, it-taxxa trid tkun inklu?a fl-ammont taxxabbli. Jekk, minflok, i?allas it-taxxa f'isem u g?all-akkont tal-klijent tieg?u u jda??al l-ammont fil-kotba tieg?u f'kont temporanju, l-ammont ir?evut mill-klijent b?ala sempli?i ?las lura g?all-ispejje? tieg?u ma huwiex parti mill-ammont taxxabbli (25).

47. Il-problema fil-ka?ijiet inkwistjoni hija, kif di?à g?idt, li ji?u identifikati l-effetti legali tal-mekkani?mu partikolari Portugi? tas-'sostituzzjoni fiskali', fejn il-li?i stipula kemm li t-taxxa fuq ix-xandir hija dovuta minn min jirreklama kif ukoll li din ti?i attwalment im?allsa mill-fornituri tas-servizzi ta' tra?missjoni b?al TVI.

48. Skont is-sottomissjonijiet li g?amlet quddiem il-Qorti tal-?ustizzja, l-LGT Portugi?a tiddekrivi 'is-sostituzzjoni fiskali' fl-Artikoli 18(3), 20, li jipprovdu li l-persuna li t?allas it-taxxa b?ala sostitut (fil-ka?ijiet in kwistjoni TVI) titqies b?ala l-kontribwent. L-Artikolu 28 tal-LGT jirregola r-responsabbiltà tal-partijiet involuti f'din ir-relazzjoni. Madankollu, l-Artikolu 20 tal-LGT ukoll jidher li jindika li dawk ir-regoli kienu inti?i g?al taxxa f'ras il-g?ajjn. Ma huwiex ?ar sa liema punt ir-regoli humiex ta' g?ajnuna fil-ka?ijiet inkwistjoni.

49. Il-partijiet fil-pro?eduri ma jaqblux dwar il-konsegwenzi tas-'sostituzzjoni fiskali' fir-rigward tat-taxxa fuq ix-xandir. TVI tqis il-mekkani?mu b?ala sempli?i strument ta' semplifikazzjoni tal-amministrazzjoni tat-taxxa g?al ra?unijiet ta' effi?jenza. Anki jekk TVI t?allas it-taxxa, hija t?allas it-taxxa li – mill-perspettiva ta' TVI – hija dovuta minn min jirreklama, billi ti?bor l-ammonti dovuti ming?andhom, debitament ida??alhom f'kontijiet temporanji tat-taxxa, t?allashom lill-Istat u tinforma lill-Istat dwar l-identità ta' min jirreklama. Skont TVI, jekk hija ?allset it-taxxa fuq ix-xandir,

i?da l-klijent tag?ha imbag?ad naqas li j?allas l-istess taxxa fatturata lilu minn TVI, TVI tista' titlob il-?las lura mill-Istat. Hija sostniet ukoll waqt is-seduta li jekk TVI tkun saret insolventi, l-Istat jista', alternattivament jitlob il-?las tat-taxxa fuq ix-xandir ming?and min jirreklama. G?aldaqstant, fil-fehma tag?ha, TVI t?allas it-taxxa fuq ix-xandir f'isimha u g?al-akkont tal-klijenti tag?ha, u dda??al l-ammonti r?evuti fil-kotba tag?ha f'kont temporanju.

50. Min-na?a l-o?ra, g?all-Portugall, hija TVI li g?andha t?allas it-taxxa fuq ix-xandir. Il-Portugall isib konferma ta' dan fil-fatt li TVI trid t?allas it-taxxa fuq ix-xandir f'perijodu ta' ?mien preskritt bil-li?i kemm jekk il-persuni li jirreklamaw ikunu ?allsu g?as-servizzi u t-taxxa fuq ix-xandir u kemm jekk le. Skont il-Portugall, hija biss TVI li g?andha tiddikjara t-taxxa u twestaq l-obbligi an?illari ta' kontribwent skont il-le?i?lazzjoni Portugi?a. Waqt is-seduta, il-Portugall ?ied jg?id li l-awtoritajiet jistg?u jiksbu t-taxxa fuq ix-xandir biss ming?and TVI, u qatt ma jistg?u jitolbuha lil persuni li jirreklamaw, lanqas f'ka? tal-insolvenza ta' TVI. Barra minn hekk, skont il-Portugall, TVI ma da??litx l-ammonti f'kontijiet temporanji f'isem il-klijenti tag?ha, i?da f'isem ICAM u CP-MC, li l-Portugall iqis b?ala insuffi?jenti.

51. Bl-istess mod, il-Kummissjoni tqis l-obbligu tas-sostitut fiskali TVI li t?allas it-taxxa fuq ix-xandir b?ala obbligu tag?ha. Skont il-Kummissjoni, hija biss TVI li hija responsabbli g?at-taxxi u li g?andha t?allashom indipendentement minn jekk min jirreklama huwiex ser i?allas lura l-ammont jew le. Il-Kummissjoni taqbel ukoll mal-Portugall li ma hemm ebda relazzjoni diretta bejn min jirreklama u l-awtoritajiet tat-taxxa.

52. Il-punti ta' hawn fuq juru li ma hemm ebda qbil dwar il-konsegwenzi tas-'sostituzzjoni fiskali' fil-ka? tat-taxxa fuq ix-xandir. Il-qorti tar-rinviju ma ?adet ebda po?izzjoni f'dan ir-rigward. Il-Qorti tal-?ustizzja ma g?andha ebda kompetenza sabiex issolvi din il-kwistjoni ta' dritt nazzjonali. Madankollu, il-Qorti tal-?ustizzja hija kompetenti sabiex tipprovdi lill-qorti tar-rinviju bil-kriterji rilevanti g?all-interpretazzjoni tal-kun?ett "fl-isem u g?all-akkont ta'". Kif ?ie rrilevat mill-Avukat ?enerali Kokott f'De Danske Bilimportører, dan il-kun?ett huwa wie?ed ta' dritt tal-Unjoni iktar milli riferiment g?ad-dispo?izzjonijiet nazzjonali dwar l-a?enzija u l-mandat (26).

53. Ta?t liema kundizzjonijiet tista' l-qorti nazzjonali tassemi li t-taxxa fuq ix-xandir hija taxxa fis-sens tal-Artikolu 11(A)(2)(a) tas-Sitt Direttiva? Fil-fehma tieg?i ikun ne?essarju li l-qorti nazzjonali tasal g?all-konkluzjoni li t-taxxa fuq ix-xandir tag?ti lok g?al relazzjoni fiskali ta' natura ta' dritt pubbliku li hija essenzjalment limitata g?ar-relazzjoni li d-dritt pubbliku jo?loq bejn l-Istat u s-sostitut fiskali. Fi kliem ie?or – u sabiex ting?ata gwida lill-qorti nazzjonali, ikun me?tieg, pere?empju, li skont ?erti sottomissjonijiet li saru mill-parti l-kbira tal-partijiet f'dawn il-pro?eduri, l-Istat jista' jitlob it-taxxa fuq ix-xandir ming?and is-sostitut fiskali biss, u li s-sostitut fiskali huwa 'b'mod awtonomu' responsabbli g?all-?las tat-taxxa fuq ix-xandir. Dan jimplika wkoll, fost affarijiet o?ra, li kwalunkwe talba ri?ultanti tas-sostitut fiskali g?all-?las lura tal-ammont tat-taxxa fuq ix-xandir kontra min jirreklama tkun ta' natura ta' dritt privat.

54. Jekk il-qorti nazzjonali tikkonstata li dan huwa l-ka?, ma g?andux, fil-fehma tieg?i, ikun diffi?li li wie?ed jikkonkludi li t-taxxa fuq ix-xandir t?allset mis-sostitut fiskali f'ismu u g?all-akkont tieg?u u, fl-a??ar mill-a??ar, li t-taxxa hija direttament konnessa mal-provvista tas-servizz. L-Artikolu 11(A)(2)(a) tas-Sitt Direttiva jkun japplika u g?alhekk it-taxxa fuq ix-xandir jkollha tkun inklu?a fl-ammont taxxabbli.

55. Madankollu, jekk, kuntrarjament, il-qorti nazzjonali tasal g?all-konkluzjoni li r-relazzjoni fiskali de?i?iva ta' natura ta' dritt pubbliku essenzjalment torbot lil min jirreklama u l-Istat, ?joè, jekk pere?empju, ta?t ?erti ?irkustanzi l-Istat jista' jitlob it-taxxa fuq ix-xandir direttament ming?and min jirreklama jew, fi kliem ie?or, li l-pre?enza tas-sostitut fiskali ma hijiex indispensabbli f'kull mument u f'kull ?irkustanza, l-Artikolu 11(A)(2)(a) tas-Sitt Direttiva ma jistax jitqies li huwa applikabbli. F'dan il-ka?, g?andu ji?i konkluzjoni li t-taxxa ma tit?allasx mill-fornitur tas-servizz f'ismu u g?all-

akkont tieg?u u g?alhekk ma hijiex konnessa direttament mas-servizz. Minflok, it-taxxa tkun essenzjalment t?allset f'isem u g?all-akkont tas-sostitwit, ji?ifieri min jirreklama, u, peress li l-qorti tar-rinviju kkonstatat li l-ammont huwa inklu? f'kontijiet temporanji ta' terzi, dan jaqa' ta?t l-Artikolu 11(A)(3)(?) tas-Sitt Direttiva.

V – Konkluzjoni

56. Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti kollha, nissu??erixxi li l-Qorti tal-?ustizzja tirrispondi kif ?ej g?ad-domandi preliminari rrinvjati lilha:

– L-Artikolu 11(A)(1)(a), (2)(a) u (3)(?) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, dwar l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq il-valur tal-bejg? - Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima, kif ukoll l-Artikoli 73, 78(a), 79(?) tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE, tat-28 ta' Novembru 2006, dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud g?andhom ji?u interpretati fis-sens li jimponu, g?all-finijiet tal-kalkolu tal-VAT fuq servizzi ta' reklamar, l-inklu?joni fl-ammont taxxabbli ta' taxxa b?at-taxxa fuq ix-xandir Portu?i?a li minnha tibbenefika l-arti, li hija dovuta minn min jirreklama, i?da li tit?allas mill-operaturi tat-televi?joni b?ala sostituzzjoni fiskali u tidda??al fil-kontijiet temporanji ta' terzi jekk ir-relazzjoni fiskali de?i?iva ta' natura ta' dritt pubbliku tkun bejn l-awtoritajiet tat-taxxa u l-operaturi tat-televi?joni.

– Jekk, fir-rigward tal-imsemmija taxxa, te?isti relazzjoni fiskali de?i?iva ta' natura ta' dritt pubbliku bejn min jirreklama u l-awtoritajiet tat-taxxa, l-Artikolu 11(A)(1)(a), (2)(a) u (3)(?) tad-Direttiva 77/388 kif ukoll l-Artikoli 73, 78(a) u 79(?) tad-Direttiva 2006/112 g?andhom ji?u interpretati fis-sens li jipprekludu l-inklu?joni tal-istess taxxa fl-ammont taxxabbli.

– Hija l-qorti nazzjonali li g?andha tiddetermina liema minn dawn i?-?ew? interpretazzjonijiet tan-natura tas-sostituzzjoni fiskali fil-kuntest pre?i? tat-taxxa fuq ix-xandir hija dik korretta skont il-le?i?lazzjoni nazzjonali.

1 – Lingwa ori?inali: l-Ingli?.

2 – Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE (“Is-Sitt Direttiva dwar il-VAT”), tas-17 ta' Mejju 1977, dwar l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq il-valur tal-bejg? - Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima, kif emendata (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol. 1, p. 23).

3 – Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE, tat-28 ta' Novembru 2006, dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud (iktar 'il quddiem: Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE) kif emendata, ?U 2006 L 347, p. 1.

4 – Id-dettalji tal-pre?entazzjoni tal-le?i?lazzjoni nazzjonali huma bba?ati fuq l-osservazzjonijiet ippre?entati mill-Kummissjoni. It-test tal-*lei geral tributária*, li jsir riferiment g?aliha, i?da li ma ?ietx ikkwotata *verbatim* mill-parte?ipanti, tiddependi fuq il-'portal das finanças' online tal-'autoridade tributária e aduaneira'.

5 – Waqt is-smig?, il-Portugall osserva li li?i ?dida dwar it-taxxa fuq ix-xandir li teskludih mill-ammont taxxabbli g?all-impo?izzjoni tal-VAT kellha tid?ol fis-se?? fit-23 ta' Frar 2013.

6 – Sentenzi tad-29 ta' Novembru 2010 (C-618/11), tal-21 ta' Ottubru 2010 (C-637/11) u tas-16 ta' Settembru 2010 (C-659/11).

- 7 – Fil-Kawża C-659/11, l-appell l-ewwel ?ie ppre?entat quddiem it-Tribunal Central Administrativo Sul, li, madankollu, fit-3 ta' Mejju 2011, idde?ieda li ma kellux kompetenza sabiex jisma' l-kawża.
- 8 – B'mod partikolari, il-Portugall talab limitazzjoni fuq l-effetti *ratione temporis* tas-sentenza fil-ka' li t-taxxa fuq ix-xandir ma jkollhiex g?alfejn ti?i inklu?a fl-ammont taxxabbli.
- 9 – Sentenza tal-Qorti tal-?ustizzja, tas-26 ta' Jannar 1993, Telemarsicabruzzo et (C?320/90 sa C?322/90, ?abra p. l?393, punt 6).
- 10 – Sentenza tat-13 ta' Marzu 2001, PreussenElektra (C-379/98, ?abra p. l-2099, punt 39).
- 11 – Sentenza tat-23 ta' Marzu 1995, Saddik (Kawża C-458/93, ?abra l-511, punt 13).
- 12 – Sentenzi tad-29 ta' Novembru 1978, Variola (83/78, ?abra p. 2347, punt 25) u tat-30 ta' Novembru 1995, Easo Española (134/94, ?abra p. 4223, punt 9).
- 13 – Sentenza tas-16 ta' ?unju 1981, Salonia (Kawża 126/80, ?abra p. 1563, punt 6).
- 14 – Ara s-sentenza tal-11 ta' Lulju 2002, Marks & Spencers (Kawża C-62/00, ?abra l-6325, punt 32).
- 15 – Sentenza tal-25 ta' Jannar 2007, Dyson (Kawża C-321/03, ?abra l-687, punt 24).
- 16 – G?all-fa?ilità ta' referenza, jien ser nag?mel riferiment esklu?ivament g?as-Sitt Direttiva. Ir-referenzi g?andhom jinqraw fis-sens li jinkludu d-dispo?izzjonijiet ekwivalenti tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE. Bl-istess mod, il-?urisprudenza dwar wa?da mid-direttivi tapplika g?all-interpretazzjoni tal-o?ra.
- 17 – Sentenza tal-1 ta' ?unju, 2005, De Danske Bilimportører (Kawża C-98/05, ?abra l?4945).
- 18 – De Danske Bilimportører, i??itata iktar 'il fuq fin-nota ta' qieg? il-pa?na 17, punt 17, u sentenza tat-28 ta' Lulju, 2010, Lidl & Companhia (Kawża C-106/10, ?abra l-7235, punt 33).
- 19 – Sentenza tas-27 ta' Marzu 1990, Boots Company (Kawża C-126/88, ?abra l?1235, punti 15 u 16), sentenza tat-3 ta' Lulju 1999, Bertelsmann (Kawża C-380/99, ?abra l-5163, punt 15), u l-Konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali Kokott f'De Danske Bilimportører, i??itati iktar 'il fuq fin-nota ta' qieg? il-pa?na 17, punt 15.
- 20 – Ara s-sentenza Lidl & Companhia, i??itata fin-nota ta' qieg? il-pa?na 18, punt 32.
- 21 – De Danske Bilimportører, i??itata iktar 'il fuq fin-nota ta' qieg? il-pa?na 17, punt 17; is-sentenza tal-20 ta' Mejju 2010, Il-Kummissjoni vs Il-Polonja (Kawża C-228/09, ?abra l-70, punt 30); is-sentenza tat-22 ta' Di?embru 2010, Il-Kummissjoni vs L-Awstrija (Kawża C-433/09, ?abra l-181, punt 34); Lidl & Companhia, i??itata fin-nota ta' qieg? il-pa?na 18, punt 33. Il-?urisprudenza tmur lura g?as-sentenza tat-23 ta' Novembru 1988, Naturally Yours Cosmetics (Kawża 230/87, ?abra p. 6365, punti 15 u 16).
- 22 – Konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali Kokott, De Danske Bilimportører, i??itata iktar 'il fuq fin-nota ta' qieg? il-pa?na 17, punt 17.
- 23 – Ara s?sentenzi De Danske Bilimportører (i??itata fin-nota ta' qieg? il-pa?na 17, punt 18) u Il-Kummissjoni vs Il-Polonja (i??itata fin-nota ta' qieg? il-pa?na 21, punti 31 sa 50).
- 24 – Ara s-sentenzi Il-Kummissjoni vs Il-Polonja (i??itata iktar 'il fuq fin-nota ta' qieg? il-pa?na 21,

punt 40) u Lidl & Companhia (iżżitata iktar 'il fuq fin-nota ta' qiegħ il-paġna 18, punt 34).

25 – Konkluzjonijiet tal-Avukat Ġenerali Kokott f'Danske Bilimportører, iżżitati fin-nota ta' qiegħ il-paġna 17, punti 18 sa 19.

26 – Konkluzjonijiet tal-Avukat Ġenerali Kokott f'Danske Bilimportører, iżżitati hawn fuq fin-nota ta' qiegħ il-paġna 17, punti 40 u 41.